

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА
СПОРТУ УКРАЇНИ
НАКАЗ

29.11.2011

м. Київ

N 1377

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

15 грудня 2011 р. за N 1448/20186

Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і
науки України від 24.12.2003 N 847

На виконання Національного плану дій на 2011 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 - 2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", затвердженого [Указом Президента України від 27.04.2011 N 504](#), та з метою підвищення вимог до ліцензування підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів у вищих навчальних закладах

НАКАЗУЮ:

1. Внести зміни до [Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти](#), затверджених [наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2003 N 847](#), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 19.01.2004 за N 75/8674, виклавши їх у новій редакції, що додаються.
2. Директору департаменту наукової діяльності та ліцензування (Якименко О. В.) забезпечити подання цього наказу в установленому законодавством порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Тимчасово виконуючий

обов'язки Міністра

Є. М. Суліма

ПОГОДЖЕНО:

**Перший віце-прем'єр-міністр
України - Міністр економічного
розвитку і торгівлі України**

А. П. Ключев

**В. о. Голови Антимонопольного
комітету України**

Р. І. Кузьмін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України

24.12.2003 N 847

(у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України
від 29.11.2011 N 1377)

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

15 грудня 2011 р. за N 1448/20186

Ліцензійні умови надання освітніх послуг у сфері вищої освіти

I. Загальні положення

1.1. Ці Ліцензійні умови розроблені відповідно до [Законів України "Про освіту"](#), ["Про ліцензування певних видів господарської діяльності"](#), ["Про вищу освіту"](#), [постанови Кабінету Міністрів України від 08.08.2007 N 1019 "Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг"](#).

1.2. Ці Ліцензійні умови визначають загальні вимоги та мінімальні нормативи забезпечення навчальних закладів науково-педагогічними та педагогічними кадрами, матеріально-технічною, навчально-методичною та інформаційною базою.

II. Нормативи та вимоги

2.1. Нормативи для підготовки фахівців з вищою освітою відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів (денна форма навчання):

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційними рівнями			
	Молодший спеціаліст	Бакалавр	Спеціаліст	Магістр
1	2	3	4	5
1. Загальні вимоги				
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями	+	+	+	+
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)				
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності				

2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	-	75	85	95
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи		50	50	50
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	-	75	85	95
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи		50	50	50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)		10	20, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу	40, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану	-	75	85	95

спеціальності (% від кількості годин)				
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи		50	50	50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)		10	20, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу	40, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	25	-	-	-
2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	+	+
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	-	+	+	+
доктор наук або професор				+
кандидат наук, доцент			+	
3. Матеріально-технічна база				
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	100	100

3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	70	70	70
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 "Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини" і 0202 "Мистецтво", крім спеціальності "Дизайн")	6	12	12	12
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 "Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини" і 0202 "Мистецтво", крім спеціальності "Дизайн")	3	6	6	6
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	+	+
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	+	+
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчика	+	+	+	+
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	+	+
4. Навчально-методичне забезпечення				
4.1 Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	+	+
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	+	+
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	+	+
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби):	100	100	100	100
4.4.1. Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін				
4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт	100	100	100	100

(% від потреби)				
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	100	100
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	100	100
4.6. Забезпеченість програмами всіх видів практик (% від потреби)	100	100	100	100
4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	+	+
4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у тому числі з використанням інформаційних технологій) (% від потреби)	100	100	100	100
4.9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	+	+
5. Інформаційне забезпечення				
5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, наявними у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	100	100
5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загальної чисельності студентів (% від потреби)	3	5	5	5
5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	3	4	4	8
5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернету як джерела інформації:				
наявність обладнаних лабораторій	+	+	+	+
наявність каналів доступу	+	+	+	+

2.2. Вимоги для підготовки фахівців з вищою освітою відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів:

2.2.1. Кадрове, матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчального закладу відповідно до встановлених цими Ліцензійними

умовами нормативів на час ліцензування повинно бути достатнім на весь строк навчання за відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем.

2.2.2. Забезпечення навчальною літературою вважається 100 % за наявності одного підручника (посібника) за списком літератури, рекомендованим робочою програмою дисципліни, на трьох студентів.

2.2.3. Наявні приміщення (навчальні, навчально-виробничі, побутові, спортивні тощо) повинні відповідати санітарним нормам і правилам, державним будівельним нормам України [ДБН В2.2-3-97 "Будинки та споруди навчальних закладів"](#), затвердженим [наказом Деркоммістобудування України від 27.06.96 N 117](#).

2.2.4. Для вищих навчальних закладів II - IV рівнів акредитації кількість лекційних годин на одного викладача не може перевищувати 250 на рік при загальній кількості дисциплін не більше 5.

2.2.5. Відповідність науково-педагогічної спеціальності викладача визначається його спеціальністю за дипломом про освіту, науковою спеціальністю, науковим ступенем, ученим званням або проходженням науково-педагогічного стажування чи підвищення кваліфікації з відповідної дисципліни тривалістю не менше 6 місяців.

2.2.6. При розрахунку частки науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин дисциплін навчального плану за напрямками підготовки і спеціальностями галузей знань 0102 "Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини" і 0202 "Мистецтво", звання "народний артист", "народний художник", "заслужений тренер" прирівнюються до вченого звання професора, "заслужений артист", "заслужений художник" - до вченого звання доцента.

2.2.7. Кваліфікаційні вимоги до педагогічних, науково-педагогічних та керівних працівників визначаються Законами України та нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України.

2.2.8. За наявності в навчальному закладі заочної форми навчання матеріально-технічне забезпечення розраховується з коефіцієнтом 0,2 відносно нормативів для денної форми навчання. Методичне забезпечення повинно бути 100 % з розрахунку один комплект методичних матеріалів з кожної дисципліни на одного студента.

2.2.9. За наявності в навчальному закладі відокремленого підрозділу, що надаватиме освітні послуги, для нього застосовуються нормативи для підготовки фахівців з вищою освітою відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів, визначені пунктом 2.1. цього розділу.

III. Інші вимоги

3.1. Додатковими вимогами до навчальних закладів, що здійснюють навчання іноземців, є:

наявність правової бази, що регламентує в'їзд іноземців в Україну з метою навчання, їх перебування в Україні та виїзд на батьківщину;
наявність системи набору на навчання іноземців (офіційні угоди з іноземними партнерами тощо);
наявність паспортно-візової служби для обслуговування іноземців (допускається обслуговування на підставі договорів);
наявність системи медичного обслуговування іноземців, страхування їх здоров'я;
наявність облаштованих гуртожитків для проживання іноземців та служби безпеки.

3.2. Для надання освітніх послуг з післядипломної освіти забезпечення повинно бути не меншим, ніж для підготовки за відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем, за винятком вимог до кадрового забезпечення при наданні освітніх послуг з розширення профілю (підвищення кваліфікації) та спеціалізації, де викладати можуть провідні фахівці галузі, а також працівники органів виконавчої влади.

3.3. Надання освітніх послуг з підготовки до вступу у вищі навчальні заклади здійснюється згідно з ліцензійними умовами надання освітніх послуг у сфері загальної середньої (позашкільної) освіти.

3.4. Навчальні заклади, що отримали ліцензію на надання освітніх послуг, зобов'язані:

забезпечувати дотримання вимог законів України та постанов Кабінету Міністрів України в галузі освіти, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України;

виконувати ці Ліцензійні умови;

провадити діяльність відповідно до заявлених під час ліцензування навчальних планів і освітніх програм, установлених обсягів прийому на навчання;

надавати особам, які вступають до навчального закладу (у тому числі шляхом реклами), достовірну інформацію про умови приймання, плату за навчання, зміст і форму документів, які видаються після його закінчення;

забезпечити подання електронних даних та відомостей про діяльність навчального закладу, його відокремленого підрозділу з питань, що визначені цими Ліцензійними умовами, до Єдиної державної електронної бази з питань освіти;

за умови затвердження нових галузевих стандартів вищої освіти перейти з навчального року, наступного за роком затвердження стандартів, на підготовку фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів за відповідними навчальними планами і програмами.

**Директор департаменту
наукової діяльності та ліцензування**

О. В. Якименко